

- UK: The Open University, Institute of Educational Technology.
3. Campbell, J.O., Lison, C.A., Borsook, T.K., Hoover, J.A., Arnold, P., (1995). Using computer and video technologies to develop interpersonal skills. *Computers in Human Behavior* 11(2): 223–239.
 4. Cronin, M.W., Cronin, K.A., (1992). Recent empirical studies of the pedagogical effects of interactive video instruction in ‘soft skill’ areas. *Journal of Computing in Higher Education*, 3(2): 53–85.
 5. Kearney, M., & Treagust, D.F. (2001). Constructivism as a referent in the design and development of a computer program which uses interactive digital video to enhance learning in physics. *Australian Journal of Educational Technology* 17: 64–79.
 6. Krapels, R.H. & Davis, B.D. (2000). Communication training in two companies. *Business Communication Quarterly* 63: 104–110.
 7. Long, B. & Schenk, S. (2002). *The Digital Filmmaking Handbook*, 2nd Edition. Charles River Media, USA.
 8. Marshall, S.J. & Cullen, R. (2003). Keeping it simple, online and personal: Teaching interpersonal skills via the WWW. *Proceedings EdMedia 2003*, Hawaii, USA.
 9. Pea, R. (1993). Learning scientific concepts through material and social activities: Conversation analysis meets conceptual change. *Educational Psychologist* 28: 265–277.
 10. Rubin, M. (2001). *The Little Digital Video Book*. Peachpit Press, USA.
 11. Shulman, G.M., Reilly, S., Vogel, R. & Simutis, L. (1986). Teaching employment interview skills through interactive video instruction. *Proceedings of the National Videodisc Symposium for Education. A National Agenda*. University of Nebraska Lincoln, USA.
 12. Squires, D. (1999). Educational software for constructivist learning environments: Subversive use and volatile design. *Educational Technology* 39: 48–54.

Василенко І.О.

*старший викладач кафедри іноземних мов факультету маркетингу
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

ІННОВАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

***Анотація.** Предметом розгляду статті є питання ефективного впровадження в навчальний процес сучасних цифрових технологій в умовах переходу до змішаного навчання. Розглянуто певні переваги та недоліки вивчення іноземної мови через поєднання традиційних та інноваційних методів викладання з акцентом на необхідність осучаснення підходів до викладання іноземної мови у нелінгвістичному ВНЗ.*

***Ключові слова:** цифрові технології, електронні ресурси, навчальний процес, інтерактивні онлайн-платформи, змішане навчання, традиційне навчання.*

***Abstract.** The article deals with the problem of efficient introduction of modern digital technologies into the educational process when switching to blended learning. Certain advantages*

and disadvantages of a foreign language learning by means of traditional and innovative teaching methods combination with an emphasis on the need to modernize a foreign language teaching approaches in a non-linguistic university are considered.

Key words: *digital technologies, electronic resources, educational process, interactive online platforms, blended learning, traditional learning.*

Зміни, що охопили останнім часом майже всі сфери людського життя, також торкнулися сфери освіти. Освітняни змушені були знаходити відповіді на виклики сьогодення, трансформуючи звичні формати проведення занять, щоб і надалі якісно виконувати свої професійні обов'язки. Враховуючи те, що протягом останніх десятиліть надзвичайно швидко розвиваються цифрові технології, сфера освіти отримала доступ до різноманітних навчальних ресурсів та платформ, що виявилось вкрай важливою та зручною альтернативою звичайним аудиторним заняттям в умовах запровадження змішаного навчання або навчання виключно за допомогою електронних ресурсів. Перехід до змішаної форми навчання, який спочатку сприймався як вимушена та короткострокова ситуація, надалі відкрив перед викладачами можливість більш ефективно залучати студентів у навчальний процес, використовуючи різні інтерактивні онлайн-платформи паралельно зі звичайними друкованими навчальними ресурсами. Такий формат дозволяє продуктивно навчатись як в аудиторії, так і дистанційно, особливо за умови вдалого вибору онлайн-технології, оскільки кожна навчальна форма виконує свої функції в залежності від поточних потреб навчального процесу.

Аналіз останніх джерел. Дослідженням стану та розвитку цифрових технологій займались І. Захарова, А. Дабагян, О. Кірсанов, В. Кухаренко, В. Олійник, Н. Тализіна, О. Третьак, Ю. Тріус та багатьох інших вчених. Ціла низка наукових досліджень щодо проблем, пов'язаних із впровадженням цих технологій в освітній процес, була проведена такими науковцями, як О. Андреев, А. Бернадський, І. Булах, Р. Гуревич, В. Тихомиров, які доклали значних зусиль до розробки нового формату навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні цілком зрозуміло, що вже давно відбувається поступова трансформація навчального процесу у ВНЗ, оскільки освіта повинна адаптуватись до вимог сучасного життя, готувати конкурентоспроможних фахівців. Скорочення аудиторних годин, яке стає об'єктивною реальністю, особливо останнім часом, вимагає впровадження в освітній процес нових форм навчання, здатних ефективно мотивувати, інформувати та контролювати рівень засвоєння навчального матеріалу. В нових умовах трансформується роль викладача, оскільки він поступово втрачає функцію основного джерела інформації, а скоріше спрямовує та консультує самостійну роботу студентів. При цьому новий формат навчання також стимулює студентів більш активно долучатись до навчального процесу, оскільки вони отримують доступ до величезного обсягу матеріалу, який майже неможливо забезпечити в умовах традиційного навчального процесу. Проте, кількість годин, відведених для аудиторної роботи над вдосконаленням знань з

такої дисципліни, як іноземна мова, дуже мала у порівнянні з викликами, які стоять перед майбутніми фахівцями, а саме: бути конкурентоспроможними на ринку праці, що передбачає у сучасному світі бути фахівцями з високим рівнем володіння іноземною мовою, здатними вирішувати практичні професійні проблеми та працювати у міжнародному контексті. На сьогодні ці перешкоди вже можливо подолати завдячуючи можливостям, які надає глобальна мережа Інтернет та онлайн-технології для виведення навчального процесу на якісно новий рівень, перед викладачами та студентами відкриваються найширші перспективи для реалізації визначених навчальних завдань.

Отже, доцільно більш детально розглянути деякі онлайн-платформи, виходячи з потреб осучаснення та підвищення якості викладання, зокрема такої навчальної дисципліни, як іноземна мова у нелінгвістичному ВНЗ. Так, студенти-економісти КНЕУ вже не перший рік користуються однією з найзручніших онлайн-платформ *Moodle* для дистанційного навчання. Ця платформа дає можливість ефективно організувати взаємодію між викладачем та студентами, оскільки пропонує великий вибір таких інтерактивних інструментів, як тести, ресурси, презентації, чати, форуми тощо. Крім того, в структуру платформи закладена інтеграція з поштовими системами, що дає можливість обміну інформацією між викладачем та студентами. Сьогодні можливості цієї платформи змогли оцінити студенти денної форми навчання під час практичних занять з іноземної мови та екзаменаційної сесії. Особливо влучним інструментом платформи *Moodle* виявилась система тестів. Для іноземної мови були створені тести з багатоваріантних питань та питань типу правильно / неправильно з автоматичною перевіркою самою системою, що суттєво заощаджує час викладача та є цікавою опцією для студентів. Для потреб спілкування існують такі інструменти, як чат або форум, коли викладач може з'ясувати всі нагальні питання в режимі реального часу.

Google Classroom є прикладом ще однієї дуже популярної освітньої платформи, якою вже досить ефективно користуються викладачі та студенти. В умовах змішаного навчання вона може до певної міри виступати в якості альтернативи традиційній формі навчання, оскільки є дуже простою у використанні. Інструментарій платформи дозволяє організувати безперервний навчальний процес за будь-яких умов. Зручність цієї платформи полягає в сумісності з інструментами, що входять в освітній пакет *Google Apps for Education*, через які викладач створює інтерактивні матеріали, а саме *Google Drive*, *Google Docs*, *Sheets and Slides* та *Gmail*. Крім того, є доступ до відеоконтенту з платформи *YouTube*. Завдяки такому широкому спектру інтерактивного інструментарію у викладача з'являється можливість створювати власні курси, надсилати та перевіряти завдання, оцінювати рівень знань студентів та обговорювати їхні роботи. У нас вже є певний досвід ефективного використання цієї платформи під час проведення онлайн-занять в режимі реального часу, коли викладач через опцію *Google Drive* надає та перевіряє завдання, безпосередньо спілкуючись зі студентами. При цьому відбувається

значна економія часу, що зазвичай витрачається викладачами на перевірку робіт, а студентами на виконання письмових завдань [2].

Проте, характер роботи викладача в системі *Classroom* відрізняється від занять на платформі *Moodle*. Так, ресурси *Moodle* надають можливість забезпечити повноцінний дистанційний навчальний процес з такими обов'язковими складовими, як контроль та оцінювання роботи студентів, а модульну структуру платформи можна швидко змінювати в залежності від потреб поточного курсу. Крім того, технологічні можливості системи дозволяють відтворювати такі види мовної діяльності, як читання, письмо та аудіювання. Проте, одним із суттєвих недоліків платформи *Moodle*, з нашої точки зору, є відсутність можливості забезпечити повноцінне відтворення функції усного мовлення — однієї з найважливіших складових вивчення іноземної мови. Отже, замість безпосереднього живого спілкування у студентів є тільки можливість завантажити аудіозаписи своїх монологів (наприклад, переказу поточного навчального матеріалу) для перевірки викладачем. Тобто в даному форматі важко говорити про ефективний розвиток навичок говоріння на відміну від можливостей платформи *Google Classroom*, яка в більшій мірі спрямована на безпосередню комунікацію зі студентами в атмосфері віртуального класу [3].

Варто також звернути увагу на розробку від компанії *Pearson* — навчальну платформу *English Portal*, яка підходить як для змішаної форми навчання, так і для навчання виключно за допомогою електронних ресурсів. Інтерактивні інструменти, інтегровані в цю платформу, надають викладачам та студентам всебічну підтримку у вивченні англійської мови. Безумовно, вона має вузьке спрямування, оскільки розрахована тільки на вивчення однієї іноземної мови. Проте, саме англійська мова вивчається більшістю наших студентів, тому викладачі кафедри іноземних мов стали активно долучатись до вивчення можливостей цієї системи. Незважаючи на ще незначний обсяг інформації щодо переваг цієї платформи, все ж можна відзначити зручність у плануванні занять та керуванні віртуальним класом, гнучку модульну структуру, доступ до аудіо- та відеоресурсів. У викладача є можливість контролювати роботу та підбирати завдання, виходячи з індивідуальних потреб кожного студента. На платформі є дуже зручна опція — смарт-дошка — для пояснення нового матеріалу та закріплення шляхом виконання інтерактивних вправ. Інструмент *Test Generator* дає можливість створювати тести різних форматів, що може бути зручною альтернативою звичайному модульному контролю або навіть традиційній формі екзаменаційного білету тощо [4].

Висновки. Підсумовуючи, треба зазначити, що будь-яка із зазначених платформ та багато інших, які поступово починають складати альтернативу традиційному навчанню, потребують ретельного вивчення та практичного застосування в щоденній навчальній роботі попри певний консерватизм з боку деяких освітян. Адже сучасний світ змінюється настільки швидко, що є

постійна загроза залишитись осторонь новітніх технологій, але сфера освіти не може, та й не повинна це собі дозволити.

Список використаних джерел

1. Воронкін О.С. Організація дистанційних технологій навчання на основі комп'ютерних інформаційних систем вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/vsunud/2009-6E/09vosnzu/htm>
2. Google Classroom [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://elgreloo.com/nauka-obuchenie/google-classroom> — Дата доступу: 12.10.2020.
3. Moodle [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://moodle.org/>
4. Pearson English Portal [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.pearson.com/english/portal.html>
5. Триус Ю.В., Герасименко І.В., Франчук В.М. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE. Методичний посібник / Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук // За ред. Ю. В. Триуса. — Черкаси, ЧДТУ, 2012. — 220 с.

Воробйова Ж.Ю.

старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

МОДЕРНІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ, ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗОКРЕМА, У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ США

***Анотація.** Стаття присвячена науково-теоретичному обґрунтуванню тенденції розвитку сучасних позааудиторних навчальних технологій, дистанційного навчання зокрема, у вищій школі США та в Україні. У статті проаналізовано практичні аспекти розробки індивідуальних програм самостійної позааудиторної роботи студентів, з'ясовані форми, методи та моделі її організації, розглянуті питання керівництва та оцінювання самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів США, а також визначено умови ефективного застосування американського досвіду в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців у вітчизняних вищих навчальних закладах.*

***Ключові слова:** професійна підготовка, самостійна позааудиторна робота, навчальна діяльність, вищий навчальний заклад США, індивідуалізація навчання, моделі організації самостійної навчальної діяльності.*

***Abstract.** The article “Modernization of technology for organization of students independent extra-curricular work in high school of the USA” is focused on innovative processes of application of e-learning technologies in the systems of higher education in the USA. The article has been analyzed the following aspects: peculiarities of organization of students independent extra-curricular work in high school of the USA; methodological foundations of its organization; forms, methods and models of students independent extra-curricular work in high school of the USA; organization of individual Core Curriculum for independent studying; development of students main professional skills in the process of independent extra-curricular work; ways and methods of using USA experience in organizing independent extra-curricular work of students in universities of Ukraine.*